

Kirkjubæjarklaustur, 14. ágúst 2019

Efni: Umsögn Z-listans Sól í Skaftárhreppi um Mál nr. S-135/2019, Verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu, mörk, verndarflokkar, aðkomuleiðir og þjónustumiðstöðvar.

Inngangur

Skaftárhreppur er landmikið sveitarfélag og er nokkuð stór hluti þess lands innan Vatnajökuls-þjóðgarðs. Hefur samvinna við þjóðgarðinn gengið vel og starf þjóðgarðsins tryggt sjálfbæra nýtingu á vinsælum ferðamannastöðum á hálandinu svo sem við Laka og í Eldgjá. Jafnframt hefur samstarf við hefðbundna nýtingu lands svo sem beit, smalanir og veiðar gengið vel, öllum til hagsbóta. Stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu er mikil áskorun og krefst aukins fjármagns en kostir þess verða markviss vöktun, uppbygging innviða og stýring ferðamanna og mun það skila sér til nærsamfélagsins í ýmsum myndum.

Mörk

Æskilegt er að draga mörkin við þjóðlendur og náttúruverndarsvæði en vinna þarf sérstaklega með landsvæði sem hafa náttúrufarslega sérstöðu og/eða hafa mikið aðdráttarafl fyrir ferðamenn.

Verndarflokkar

Við flokkun í verndarflokka þarf að huga að mörgum þáttum svo sem líffræðilegum, sögulegum, aðdráttarafli fyrir ferðamenn og nýtingarhefð.

Aðkomuleiðir og þjónustueiningar

Reynslan sýnir að samtal við ferðamenn áður en að náttúruperlum er komið er lykilatriði í verndun. Slíkt hefur verið gert með vegalandvörslu gjarnan við vegamót, vöð eða aðra staði þar sem ferðamenn hægja á ferð sinni. Stefnt er að því að þjónustu verði sinnt út frá starfsemi á Stigi 2 – „Hálendismiðstöðvar“ og Stigi 3 – „Þjónustustaðir á hálandinu“ og eru umsjónarsamningar taldir sem fyrsti valkostur við rekstur þessara staða/stöðva. Ljóst er að til að sómi sé að mun alltaf falla aukakostnaður á rekstaraðila og ekki er víst að slíkir samningar dugi þar sem sinna þarf vegalandvörslu.